

Dosarul nr. 3ra-175/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – G. Cazacu

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc

ÎNCHEIERE

03 februarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Valeriu Vornicescu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ, recalcularea și achitarea pensiei,

împotriva deciziei din 04 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 11 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, prin care s-a admis acțiunea depusă de către Valeriu Vornicescu,

constată:

La 29 noiembrie 2019, Valeriu Vornicescu, reprezentat de avocatul Vladimir Kovali, a depus cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ, recalcularea și achitarea pensiei.

În motivarea cererii de chemare în judecată a invocat că reclamantul a activat în organele afacerilor interne, iar la 01 noiembrie 2009 a obținut calitatea de pensionar al Ministerului Afacerilor Interne, cu vechimea în muncă de 20 de ani.

De asemenea, în temeiul ordinului Ministerului Afacerilor Interne nr. 96 din 20 martie 2018, lui Valeriu Vornicescu i s-a recalculat vechimea în muncă, cu avantajele pentru perioada activității în Batalionul Serviciului Pază și Escortă al Izolatorului de Detenție Provizorie, care la momentul stabilii pensiei – 01 noiembrie 2009 constituia 27 de ani 05 luni.

Astfel, în baza acestui recalcul și a ordinului nominalizat, la 02 octombrie 2019, Valeriu Vornicescu s-a adresat Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Botanica cu cerere stabilirea și calcularea pensiei, însă, prin decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Botanica din 01 noiembrie 2019 a fost respinsă cererea privind stabilirea pensiei.

Ulterior, s-a adresat cu cerere prealabilă către Casa Națională de Asigurări Sociale, iar la 13 noiembrie 2019 a primit răspunsul nr. V-2451/19, prin care a fost respinsă cererea prealabilă.

Reprezentantul reclamantului a considerat refuzul organului de asigurări sociale ca fiind ilegal și contrar prevederilor art. 48, 49 și 54 din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993, art. 49 din Legea nr. 489 din 08 iulie 1999 și Hotărârii Curții Constituționale nr. 19 din 19 iulie 2016.

Reclamantul Valeriu Vornicescu, reprezentat de avocatul Vladimir Kovali, a solicitat prin cererea de chemare în judecată declararea ilegalității răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. N-2451 din 13 noiembrie 2019; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să efectueze recalcularea cuantumului pensiei lui Valeriu Vornicescu, cu achitarea pensiei începând cu 01 noiembrie 2009, luându-se în considerare certificatul eliberat de DP Chișinău nr. 6734 din 03 mai 2018 și achitarea diferenței pensiei neachitată, incluzând majorările și indexările care au avut loc.

Prin hotărârea din 11 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-a admis acțiunea depusă de către Valeriu Vornicescu.

S-a anulat decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Botanica mun. Chișinău nr. 94/2019/52149 din 01 noiembrie 2019 privind respingerea cererii în recalcularea pensiei lui Valeriu Vornicescu.

S-a recunoscut ilegal refuzul/răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. N-2451 din 13 noiembrie 2019 privind respingerea cererii prealabile.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să recalculeze și să achite lui Valeriu Vornicescu, începând cu data de 01 noiembrie 2009, în conformitate cu certificatul Inspectoratului General al Poliției, Direcția de Poliție a mun. Chișinău nr. 6754 din 03 mai 2018, achitarea diferenței cuantumului pensiei neachitată cu includerea majorărilor și indexării stabilite pe perioada respectivă (f.d. 30, 33-37).

Prin decizia din 04 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 11 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 69, 70-85).

În consolidarea soluțiilor prima instanță și instanța de apel au reținut că organul cu atribuții de stabilire și calculare a pensiei reclamantului, care la 01 noiembrie 2009 era Ministerul Afacerilor Interne, în mod eronat a stabilit că pensia lui Valeriu Vornicescu urmează a fi calculată reieșind din vechimea în muncă de 20 de ani, or, această concluzie a autorității publice contravine normelor legale și confirmării eliberate la 03 mai 2018, prin prisma cărora la 01 noiembrie 2009 Ministerul Afacerilor Interne urma să-i calculeze reclamantului stagiul necesar pentru stabilirea pensiei de 27 de ani 05 luni 05 zile.

Instanțele inferioare au constatat că, din vina organului cu atribuții de stabilire și calculare a pensiei, lui Valeriu Vornicescu i-a fost stabilită și achitată o pensie în mărime mai mică decât cea obținută ca rezultat al recalculării vechimii în muncă.

Respectiv, prima instanță și instanța de apel au ajuns la concluzia că Casa Teritorială de Asigurări Sociale Botanica mun. Chișinău eronat a notat că perioada de activitate a reclamantului în cadrul Batalionului Serviciului Escortă și Pază al Comisariatului General de Poliție al mun. Chișinău (21 martie 2003 – 01

noiembrie 2009) nu poate fi raportată la prevederile pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994.

Drept consecință, la caz, neîntemeiat a fost refuzată recalcularea, stabilirea și achitarea pensiei lui Valeriu Vornicescu, conform Certificatului cu privire la calcularea vechimii în muncă nr. 6754 din 03 mai 2018, emis în temeiul ordinului Ministerului Afacerilor Interne nr. 96 din 20 martie 2018.

La 25 noiembrie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus la Curtea de Apel Chișinău recurs nemotivat împotriva deciziei din 04 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei recurate și emiterea unei decizii noi (f.d. 87).

La 15 ianuarie 2021, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus la Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul oficiului poștal, motivarea recursului împotriva deciziei din 04 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 98-102, 104).

Argumentele recursului în esență se rezumă la reiterarea temeiurilor faptice ale speței și transpunerea unor motive similare celor invocate în cererea de apel.

Suplimentar, recurenta a considerat decizia instanței de apel ca fiind eronată, deoarece calcularea vechimii în muncă a intimatului cu înlesniri – două luni vechime în muncă pentru o lună a fost efectuat în temeiul ordinului Ministerului Afacerilor Interne nr. 96 din 20 martie 2018. Însă, ordinul dat nu poate produce efecte juridice, deoarece contravine actelor normative în vigoare și depășește prevederile actului normativ în temeiul căruia a fost emis, în concret prevederile pct. 7 lit. g) și pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994.

Respectiv, în opinia Casei Naționale de Asigurări Sociale, Certificatul nr. 6754 emis de Inspectoratul General al Poliției al MAI la 03 mai 2018 privind vechimea în serviciu pentru stabilirea pensiei lui Valeriu Vornicescu, nu are valoare juridică, fiind nul în partea în care vechimea în muncă a acestuia a fost calculată cu înlesniri.

Recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale a solicitat prin cererea de recurs admiterea recursului, casarea deciziei din 04 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău și emiterea unei decizii noi.

Prin referința depusă la 13 ianuarie 2021 prin poștă electronică, Valeriu Vornicescu, reprezentat de avocatul Vladimir Kovalî, a solicitat declararea recursului Casei Naționale de Asigurări Sociale împotriva deciziei din 04 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, ca fiind inadmisibil (f.d. 93, 94-96 recto-verso).

Conform articolul 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia Curții de Apel Chișinău a fost adoptată la 04 noiembrie 2020 (f.d. 69). Conform extrasului din poșta electronică cu adresa „liliana.matei@justice.md”, dispozitivul deciziei din 04 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost notificat recurentei la 05 noiembrie 2020 (f.d. 86). La 25 noiembrie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs nemotivat

împotriva deciziei din 04 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 87). Conform extrasului din poșta electronică cu adresa „liliana.matei@justice.md”, decizia motivată din 04 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată recurentei la 17 decembrie 2020 (f.d. 88). La 15 ianuarie 2021, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus prin poștă motivarea recursului (f.d. 98-102, 104).

În atare circumstanțe, completul ajunge la concluzia că recurenta s-a conformat prevederilor legale stipulate la art. 245 din Codul administrativ privind termenul de depunere a recursului.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil, din următoarele motive.

Prin prisma art.246, alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art.246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopat al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Instanța de recurs notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme

care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă a statuat că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de recurs depusă de către recurentă este inadmisibilă.

Conform art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție dispune:

Recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nina Vascan

Maria Ghervas